

ПРЕС КЛИПИНГ

18. децембар 2018.

НАСЛОВИ

Пола милиона радника у сивој зони(стр.3)

У Икарбусу данас штрајк упозорења(стр.5)

Минималац ће до године некако догурати до 28.000 динара(стр.6)

Штрајк радника крагујевачког Водовода(стр.7)

Радници крагујевачког Водовода прекинули штрајк(стр.7)

У уторак предаја РТБ „Бор” Кинезима(стр.8)

Победа штрајкача: Доплата до минималца, нико испод 27.000 РСД(стр.9)

Пола милиона радника у сивој зони

Пише: Радован Балаћ

Велики број предузећа у Србији прешао је последњих година у легалне токове привређивања због опоравка српске економије и побољшања услова пословања.

Али, процена сиве економије је са 21,8 одсто у 2017. остала такоређи непромењена у односу на 21,2 одсто у 2014.

Према истраживању „Сива економија у Србији 2017“ коју су у издању Наледа припремили др Горана Крстић и др Бранко Радуловић, у легалне токове пословања пребацују се регистрована предузећа где се у последњих пет година сива економија смањила за више од пет процента. Аутори закључују како је то знак да системски приступ решавању проблема даје резултате. Ефекти су приметни и на пољу јачања пореског морала – према резултатима истраживања чак четири петине привредних субјеката сматра да пословање у сивој зони није оправдано.

Податке које објављују поменути истраживачи, међутим, како и сами кажу, треба узети са великом резервом, јер су добијени анкетом међу привредницима. Зато аутори те студије закључују да је реч о доњој граници обима сиве економије, а да је реално ипак већа.

Легализацији рада допринео је значајан напредак у побољшању пословне климе који је остварен, пре свега поједностављењем процедуре за отварање нових предузећа, смањењем времена и трошкова покретања бизниса, поједностављењем процедуре извршавања уговора, реформама у области издавања грађевинских дозвола и инспекцијског надзора, укидањем парафискалних намета, као и реформом у области тржишта рада у циљу смањења трошкова отпуштања радника и поједностављења запошљавања.

Масовни одлазак радника у ЕУ

Када је реч о подацима по регионима, највећи обим сиве економије међу регистрованим привредним субјектима бележи се у Београду – око 21 проценат, док је најмањи у Војводини 14,8 одсто. Потпредседник покрајинске владе и покрајински секретар за привреду и туризам Иван Ђоковић оцењује да су те податке треба посматрати са великом резервом, али је у једно сигуран.

– Сигуран сам да је у Војводини удео сиве економије у привреди нижи него у остатку Србије. То је последица чињенице да се новостворена вредност у привреди ствара управо у Војводини; не само у пољопривреди, него и у агроиндустрији и новим индустријским погонима. Доста компанија послује у Војводини које су уређене по модерним принципима, мултинационалне компаније не могу себи да дозволе луксуз да њихови запослени или кооперанти буду у било каквој сфери сиве зоне. С друге стране, морамо бити свесни чињенице да је велики део радне снаге мигрирао ка ЕУ, а међу њима је део оних који су радили на сиво, поготово нискоквалификованих профила, као што су занатлије, вариоци, грађевинци и слично – каже Ђоковић за Данас. То су фактори који су утицали да у Војводини буде најнижи ниво сиве економије.

Председник Савеза самосталних синдиката Војводине Горан Милић процењује да је обим сиве економије још веома велики.

– Без обзира о којој се делатности ради, пољопривреди, трговини, угоститељству, занатству, грађевинарству, па чак и здравству, пола милиона људи у овој земљи ради без уплаћених доприноса, без здравственог и пензионог осигурања, без радног времена, годишњег одмора, без права на боловање, посебно на трудничко и породилшко боловање, без права на накнаду за

превоз и топли оброк, регрес... углавном на минималцу који се исплаћује на руке – каже Милић за наш лист.

Он подсећа да је у време измена Закон о раду 2014. процењивано да око 600 хиљада људи ради у сивој зони, а његовим изменама рад је учињен још флексибилнијим и несигурнијим. У првих неколико месеци је било неких резултата да би сада дошли на исто, оцењује Милић.

– Тада је стопа неформалне запослености била 23,4 посто, а крајем трећег квартала ове године негде око 20 посто. Ако узмемо у обзир колико је људи отишло из земље, не знам колико је закон утицао да се смањи нелегалан рад – каже овај синдикалац.

Иван Ђоковић истиче да је најопаснији вид сиве економије избегавање плаћања пореза.

– Минимализација зарада и исплата на црно погађа појединца и породицу, а с друге стране пореска евазија доводи до тога да се ствара дефицит у буџету, а тај део требало је да се усмери у развојне пројекте, тако да без обзира на обим, пореско избегавање има највећи ризик по укупну привреду и друштво – додаје саговорник.

Инспектори ажурнији – казне благе

На питање да ли је и колико смањењу сиве економије допринео и бољи рад инспекција, Ђоковић одговара:

– Наравно. И поред незадовољавајуће старосне структуре инспектора и застареле опреме, те службе заслужују сваку похвалу, јер знањем, довитљивошћу и креативношћу људи у инспекцијским службама, без обзира на предрасуде и јавне полемике о нивоу корупције, показују завидне напоре да прате контролу и спровођење закона. Управо на инспекцијским службама почива оно што зовемо правном државом. Не на репресији, него на превентиви – каже Ђоковић.

Горан Милић, пак, указује да нико не зна праве размере сиве економије у Србији. Он подсећа да је саопштен податак да је у првих осам месеци ове године утврђено да 819 људи ради на црно и они су преведени у легалан радни однос.

Привредници се, природно, жале на високе порезе и друге дажбине, те указују да би њихово смањење утицало и на смањење сиве економије.

– Знајући карактер наших привредника, верујем да смањење пореза не би у већој мери утицало на смањење сиве економије – сматра Ђоковић и каже да треба обазриво и пажљиво примењивати смањење намета.

Према истраживању, послодавци тврде да је више од половине њих инспекција посетила једном или ниједном годишње, док је друге посећивала више и чешће. Да ли је то показатељ потенцијалне корупције, питамо Ђоковића.

– Не могу да оценим наше инспекцијске органе као корумпиране – каже наш саговорник.

Постоји, додаје, велики број предузећа која су исказала проблеме у пословању тако да се инспекција по природи враћа, занавља надзор привредног субјекта и проверава да ли су исправили и кориговали своје пословање.

– Не бих могао да кажем да постоји тенденција или коруптивни момената у таквим случајевима. Вероватно су то усамљени случајеви – уверен је Ђоковић.

Сто хиљада људи ради преко агенција

У припреми је Закон о агенцијском запошљавању, а Горана Милића питамо какве су примедбе синдиката на његове одредбе, шта ће он ново донети и да ли ће допринети смањењу нелегалног пословања.

– Процене су да између 70.000 и 100.000 људи у Србији ради преко агенција, а до сада нису били обухваћени никаквим законом. Ти људи су буквално без икаквих права из рада. Ако знамо да у НИС-у више од пола људи ради преко агенција, да је у ЕПС-у тако ангажовано неколико хиљада људи, јасно је да их је највише у државним предузећима. Нарочито сада када

је на снази забрана запошљавања у јавном сектору, јер се радници ангажовани преко агенција не рачунају. Онда се то злоупотребљава масовно – оцењује Милић.

Синдикати су, подсећа, имали велике примедбе у јавној расправи. Милић наводи да ће према закону у Србији свако моћи да отвори агенцију без финансијског залога и гаранције.

– У Словенији да бисте отворили агенцију треба да имате залог од 30.000 евра, у Италији 50.000 евра... Гаранција не значи да ваш новац треба да стоји негде, него је гаранција ако изнајмите човека и послодавац га не плати, да радник може да се наплати. Људи који су ухваћени у малверзацијама и слично такође могу да оснивају агенције, а једино је забрањено онима који су кажњени затвором од најмање шест месеци – подсећа Милић.

Синдикални лидер указује да радник изнајмљен преко агенција нема отпремнину ако иде у пензију, нема помоћ у случају смрти члана породице, нема исти статус као стално запослени код прерасподеле радног времена. Подсећа да у току припреме тог закона није прихваћен предлог синдиката да послодавац не може преко агенције да ангажује раднике у основној делатности, да на тај начин не може да има стално више од 10 одсто у односу на стално запослене. Ова друга примедба је напола прихваћена, али је остало да министар може да одобри да се тај проценат подигне на чак 30 одсто. Потенцијална је опасност да ће 300-400 хиљада људи бити запослено преко агенција до краја радног века.

Највећи профит од закидања на зарадама

Привредници, према налазима поменуте студије, сматрају да се предузетници одлучују на избегавање плаћања дажбина због високих пореза и парафискалних намета, а највише се избегава плаћање пореза и доприноса на зараде запослених, пореза на добит и ПДВ-а. Када је реч о Војводини сваки десети послодавац се одлучује на тзв. неформално запошљавање радника, а скоро 12 процената им плате исплаћује у готовини, 5,3 посто запослених ради без уговора, 7,5 процената има уговор, али нису пријављени на целокупну зараду, док 15,8 посто промета се обави без плаћања ПДВ-а. Од 100 динара сиве економије 62 динара је сума коју послодавци присвоје од непријављених зарада, а 38 динара од непријављеног профита.

Ћуте због страха од губитка посла

Милић примећује да је страх од губитка посла веома велики и да се људи плаше да пријаве послодавце који послују у сивој зони. Посебно они средњих година и старији. Синдикално руководство добије информацију о томе тек када ти људи буду отпуштени.

– Они се плаше да пријаве послодавца. Послодавац ће можда бити кажњен, а они ће добити отказ. За послодавце који раде нелегално предвиђене су казне од 800.000 до два милиона динара, а према информацијама инспекција – просек наплаћених казни је 145.000 динара. То нам говори све – категоричан је Милић.

Текст је део пројекта „Рад на црно – црно за раднике, легалне послодавце и државу“, који се суфинансира из буџета Републике Србије – Министарства културе и информисања. Ставови изнети у подржаном медијском пројекту нужно не изражавају ставове органа који је доделио средства.

У Икарбусу данас штрајк упозорења

Пише: Бета

Запослени у Икарбус одржаће данас штрајк упозорења незадовољни кашњењем зарада и функционисањем фабрике.

Штрајк упозорења организује Синдикална организација Икарбус, репрезентативан и једини синдикат у фабрици, окупља 258 запослених којима још није исплаћена зарада за октобар и

новембар, као и надокнаде за превоз за последња два месеца, нити оверене здравствене картице за наредну годину.

Синдикат од Министарства привреде захтева и наставак кредитне подршке, како би се одржала функционалност фабрике и сачувао кадар до окончања приватизације.

Запослени страхују да ће поступак приватизације, који је држава договорила са кинеским стратешким партнером, бити доведен у питање због недостатка пара за функционисање фабрике.

Уколико им не буду испуњени захтеви, запослени ће ступити у генерални штрајк, уз организовање протеста испред Владе Србије и Министарства привреде.

Минималац ће догодине некако догурати до 28.000 динара

НОВИ САД: Од почетка следеће године минимална зарада у Србији биће виша 8,6 одсто јер је толико је увећана минимална сатница.

Да ће наредне године минималац бити виши за тај проценат познато је од септембра, када је донета одлука да се минимална сатница са 143 динара повећа 12 динара и износи 155 динара. Повећање минималне сатнице је компромис између захтева синдиката, који су тражили да повећање буде веће, и послодаваца, који су сматрали да раст треба да буде мањи.

То значи да ће радници који у Србији раде за минималац – а процењује се да их је више од 350.000 – зарађивати више него ове године, а у ковертама ће се, у просеку, наћи око 2.000 динара више. Уз повећање које ће уследити од почетка године, најнижа месечна минимална зарада биће око 25.000 динара, а највиша ће премашити 28.000.

Будући да се минимална зарада обрачунава на основу броја радних сати у месецу, познато је колико ће износити минимална зарада наредне године. У месецима у којима има најмање радних сати – 160, минимална зарада биће око 24.800 динара, док је за исти број радних сати у месецу ове године износила око 22.800 динара. Наредне године ће највиша минимална зарада, у месецима када се ради 184 сата, достићи око 28.550 динара, док је за исти број радних сати ове године минималац био око 26.300. У месецима у којима има 168 радних сати минимална зарада која ће бити исплаћивана следеће године износиће око 26.000 динара, за разлику од садашњег минималца у тим месецима која износи 24.000. Коверта с минималном зарадом ће у месецима у којима има 176 радних сати наредне године имати око 27.300 динара, за разлику од оне која је исплаћивана ове године и имала око 25.160 динара.

За пет година минималац већи око 7.000 динара

Разлика у висини минималне зараде која је исплаћивана 2014. године и оне која ће бити исплаћивана од почетка наредне износи око 7.000 динара. Наиме, пре пет година је најнижи износ минималца био 18.400 динара, па ће најнижа минимална зарада наредне године, у месецима у којима има 160 радних сати, бити око 6.400 динара виша.

Највиша минимална зарада, у месецима у којима има 184 сата, од почетка следеће године биће око 7.500 динара виша него пре пет година, када је у коверти с највишим минималцем било око 21.100.

Треба рећи и да је минималана цена рада у последњих пет година, односно од 2014. до 2018. године, повећана 28 динара, а да ће уз повећање које ће уследити наредне године, минимална сатница бити 40 динара виша. Највеће повећање минималне сатнице било је прошле године – 13 динара, а две године је била иста. Тако је 2014. године минималац обрачунаван уз сатницу од 115 динара, а у 2015. годину стартовало се са 121 динаром, односно шест динара више. Минимална сатница, а ни зарада, нису се мењале 2016. године, а 2017. године је повећана девет динара и износила је 130, док је ове године минималац исплаћиван уз минималну сатницу од 143 динара.

Д. Млађеновић

Штрајк радника крагујевачког Водовода

АУТОР:Милан Никић

Радници крагујевачког Водовода започели су јутрос генерални штрајк, после недавног штрајка упозорења.

Они траже усклађивање и обрачун зарада према закону, законску цену рада и враћање плата од пре четири године - тј. да престане умањење зарада од 10 одсто због закона из 2014.

"Буџетска инспекција рада је била у фирми и утврдила да је цена рада 57,9 динара, а установљена цена рада у Србији у 2018. години је 143 динара. Ми нисмо на буџету града и Републике и живимо искључиво од онога што зарадимо. Штрајковаћемо до испуњења захтева", каже за Н1 Саша Михајловић, председник Синдиката "Независност" ЈКП "Водовод и Канализација".

Михајловић додаје да се очекују преговори око испуњења захтева са оснивачем, Градом Крагујевцем, и послодавцем и да је је протеклих месеци било покушаја да се кроз дијалог проблем реши у ресорном министарству.

У штрајкачком одбору кажу да основна делатност - производња и дистрибуција воде - неће обустављати рад, а остале службе ће бити у законском штрајку. Радници истичу да им је просечна плата 36.000 динара.

Радници крагујевачког Водовода прекинули штрајк

АУТОР:Милан Никић

Штрајк запослених у ЈКП "Водовод и канализација" Крагујевац, због ниских зарада, прекинут је јутрос, после постизања споразума са оснивачем предузећа.

"Синдикат Независност, директор Водовода (Небојша Јаковљевић) и градоначелник Крагујевца (Радомир Николић) потписали су споразум којим ће радници добити солидарну помоћ од 41.800 динара. Споразум предвиђа да радници шест месеци, почев од јануара 2019. године, добијају по 7.000 динара", каже за Н1 Саша Михајловић, председник Штрајкачког одбора у ЈКП "Водовод и канализација" Крагујевац.

је до сада 70 одсто радника Водовода, 402 од 540 запослених имало зараде испод минималне плате у Србији, и да потписани споразум значи да ће сви имати бар минималну зарату.

"Наш проблем нису оснивач нити директор, већ Влада Србије која мора под хитно да укине "лех специјалист", закон из 2014. године о зарадама у јавном сектору. То су укинули за пензионере, али не и за цео комунални сектор у земљи", закључује Саша Михајловић. Град Крагујевац се у споразуму обавезује да у наредних шест месеци омогући исплату коригованих плата у ЈКП "Водовод и канализација" Крагујевац.

ПОЛИТИКА ONLINE

У уторак предаја РТБ „Бор” Кинезима

Аутор: Маријана Авакумовић

Уговор о стратешком партнерству потписан је 17. септембра

Кинеска компанија „Зијин” у уторак ће преузети Рударско-топионичарски басен „Бор” и уплати 350 милиона долара за докапитализацију, сазнаје „Политика”. Благоје Спасковски, директор РТБ „Бор” је 4. децембра на свечаности уприличеној за чланове Управног одбора и Скупштине РТБ-а, на којој су им уручене захвалнице за сарадњу и допринос који су дали пословању компаније минулих година, најавио да ће кинески менаџмент преузети руднике и топионицу 18. децембра. „Зијин” ће одмах по преузимању у готовини уплатити 350 милиона долара и све иде на рачун РТБ „Бора”, који је већ отворен у Кинеској банци и одатле ће се контролисано трошити само на инвестиције – рекао је Спасковски. Министар Антић је пре три дана за РТС потврдио да се за 18. децембар припрема примопредаја.

„Зијин мајнинг група” победила је на тендеру, који је држава расписала за стратешко партнерство за Рударско-топионичарски басен „Бор” (РТБ). Ова компанија понудила је укупно 1,46 милијарди долара за преузимање 63 одсто власништва у РТБ „Бору”. Део финансијског пакета обавезна је докапитализација од 350 милиона долара у наредне три године, али и 200 милиона долара намењених за решавање дуговања компаније. Кинеска компанија обавезала се и да ће сачувати 5.000 радних места.

Уговор о стратешком партнерству потписан је 17. септембра када је државна делегација боравила у Кини. Првобитни план био је да Кинези оперативно, као већински власници, преузму „Бор” од 1. јануара 2019. године.

– Услов за то је да уплате најмање 100 милиона долара, а има назнака да ће „Зијин” до тада уплатити око 300 милиона – објаснио је министар Антић када је у августу прогласио победника на тендеру.

Део бизнис плана ове кинеске компаније је и да у отварање рудника „Церово” уложи 320 милиона долара, као и да из сопствених капацитета до краја треће године подигне производњу у „Топионици” на максималних 80.000 тона. Сада она производи 42.000 тона. Након шест година пословања и нових инвестиција у „Топионицу”, план је да се достигне производња између 120.000 и 150.000 тона. Стратешки партнер на себе ће преузети и решавање проблема еколошког загађења и за те намене издвојено је 136 милиона долара.

Компанија „Зијин” једна је од највећих кинеских произвођача злата, а друга по величини у производњи бакарне руде. У девет земаља запошљава 17.500 радника, а прошле године била је на 22. позицији највреднијих рударских компанија у свету чије су акције на берзи. Годишњи пословни приход ове фирме износи 10 милијарди евра (око 78 милијарди јуана), док чиста добит групације достиже више од 230 милиона евра (око 1,8 милијарди јуана).

Скупштина Србије је почетком овог месеца усвојила Закон о условима и начину стицања права својине на земљишту, објектима и водовима Рударско-топионарског басена „Бор”.

Победа штрајкача: Доплата до минималца, нико испод 27.000 РСД

ИЗБОР: ГЛАС ШУМАДИЈЕ

Крагујевац -- Радници крагујевачког ЈКП "Водовод и канализација", после једнодневног штрајка издејствовали су од локалних власти повећање плате.

Радници комуналног предузећа "Водовод и канализација" у Крагујевцу у понедељак су штрајковали тражећи да им се увећа радни час који је далеко испод минималне зараде .

После разговора са градоначелником Радомиром Николићем, представници синдиката и пословодство фирме пронашли су модел како да зарада буде већа, а у складу са законом. Они су се договорили да од јануара наредне године разлика у цени рада од 57,9 до 155,3 динара, због важећих законских прописа који тренутно не дозвољавају њено повећање, исплаћује кроз доплату зарада запослених.

"Исплатом доплата, односно разлике у цени рада од 57,9 до 155,3 динара, ниједан наш радник од почетка наредне године неће више имати плату испод 27.000 динара, колико ће у наредном периоду да износи минимална зарада", каже Саша Михајловић, председник УГС "Независност" за Глас Шумадије.

Према његовим речима, до сада је у "Водоводу" плате испод законом приписане минималне зараде примало чак 402 од укупно 540 запослених. То је последица важећег обрачуна плата по цени рада по радном сату од 57,9 динара и умањења зарада запосленима у јавном сектору од десет одсто.

На састанку Штрајкачког одбора са челницима фирме и градске управе договорено је да запослени у "Водоводу" у првој половини наредне године добију и солидарну финансијску помоћ од по 42.000 динара, која ће им бити исплаћена у шест једнаких месечних рата.

Проблем повећања цена рада по радном сату у тој фирми биће, према Михајловићевим речима, трајно решен у наредних шест месеци, односно до половине следеће године. Просечна плата у "Водоводу" до сада износила је 36.000 динара.